

Školní vzdělávací program pro školní družinu

ŠD Kamarád

1. Identifikační údaje

1. 1 Předkladatel

Školní družina ZŠ Komenského 6, 742 35 Odry

Telefon: 605 163 847

E-mail školy: zsokom@komenska.com

Web: www.komenska.com

Kontakt: www.skolaonline.cz

Vypracovala: Selivanová Lucie

1. 2 Zřizovatel

Zřizovatel: Město Odry, Masarykovo náměstí 25, 742 35 Odry

Telefon: 556 768 111

Web: www.odry.cz

E-mail: mesto.odry@odry.cz

1. 3 Platnost dokumentu

Dne 21.10. 2025 schváleno školskou radou.

Mgr. Radek Hendrych
razítko školy

2. Charakteristika školní družiny

2.1 Činnost školní družiny

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním je zajištění zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, i dohledu nad žáky.

ŠD žáky všestranně rozvíjí, posiluje tvořivé a aktivní prvky, podporuje komunikaci a vzájemnou spolupráci. Vzdělávání ve školském zařízení se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání a vnitřními předpisy školy vydanými ředitelem školy.

2.2 Představení školní družiny

Školní družina je součástí Základní školy Komenského v Odrách. Navštěvují ji děti 1. - 4. ročníku, ve zvláštních případech i žáci vyšších ročníků naší školy. Má k dispozici tři třídy na křídle budovy a jednu na tzv. malé budově.

Třídy jsou vybaveny herními koutky, odpovídajícím nábytkem, pomůckami, PC s připojením na internet. S dětmi můžeme využívat prostor cvičné kuchyňky, tělocvičny, PC učebny, komunikačního centra, knihovny, prožitkové místnosti. Venku pak hřiště s rozlehlou zahradou i herními prvky. Materiální vybavení je na velmi dobré úrovni.

Pracují zde 4 vychovatelky, které mají odbornou kvalifikaci pro pedagogickou práci. Činnost a výchovné působení vychovatelů vychází z požadavků pedagogiky volného času. Klíčovým požadavkem je dobrovolná účast, možnost seberealizace, atraktivita, rozmanitost a zájmové zaměření aktivit. Spolupracujeme s blízkým Střediskem volného času, Dělnickým domem, Domovem důchodců i okolními ŠD. Vytváříme si také své vlastní projekty - krátkodobé, celoroční, celoškolské. Projekty dotvářejí obsah volnočasových aktivit dětí.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření a poslání školní družiny

- rozvíjí důležité osobnostní a sociální kompetence;
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů;
- pomáhá všem dětem v rozvoji jejich talentu, zájmů a seberealizace;
- zajišťuje rovnost příležitostí v bezpečném prostředí;
- pomáhá dětem překonávat jejich handicapy;
- orientuje děti na život v občanské společnosti a celoživotní vzdělávání.

JSME:

- místo pro zájmové vyžití dětí;
- místo pro regeneraci sil po vyučování;
- místo pro radost;
- místo pro rozvoj tvořivosti;
- místo pro posilování sebevědomí;
- místo pro komunikaci.

3.2 Cíle školní družiny

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů;
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci;
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Cílem školní družiny je připravit děti pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit je vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale i postoji. Usilovat o vytvoření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině.

3.3 Formy práce

- pravidelná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická činnost;
- příležitostná činnost – akce s rodiči, besídky, vystoupení, kino aj.;
- individuální práce, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, či podpora zdravotně nebo sociálně znevýhodněných dětí;
- nabídky spontánních činností;
- příprava na vyučování – činnosti, které upevňují a rozšiřují poznatky, které děti získaly při školním vyučování;
- osvětová činnost včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů.

3.4 Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáci dodržují vnitřní řád školní družiny, který je vyvěšen v každé třídě školní družiny, s nímž byli žáci seznámeni na začátku školního roku. Děti jsou upozorňovány na případná rizika při činnostech, které vykonávají ve školní družině, v jídelně, v tělocvičně, na školním hřišti a zahradě, na vycházce, na WC, v šatně a na chodbách školy. Používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla. Chovají se tak, aby neohrožovali zdraví své ani svých spolužáků. Udržují pořádek v místnosti, v šatně i na toaletách. Po celou dobu provozu školní družiny mají děti zajištěn pitný režim. Lékárnička je vybavena dle předpisů a umístěna na viditelném a vhodném místě.

3.4.1 Psychosomatické podmínky

- klidné prostředí;
- věková přiměřenost a motivující prostředí;
- respekt k potřebám jedince;
- podmínky pro spoluúčast žáků na životě školní družiny;
- ochrana dětí před násilím a šikanou (individuální přístup), možnost svěřit se;

4. Vzdělávací oblasti ŠD

4. 1 Informační a komunikační technologie

- schopnost vyhledat a zpracovat informace;
- zdokonalování znalostí práce s PC a jeho příslušenstvím;
- seznamovat se s novinkami z této oblasti;

4. 2 Matematika a její aplikace

- schopnost využít matematických poznatků a dovedností;
- posilovat logické myšlení.

4. 3 Jazyk a jazyková komunikace

- schopnost naslouchat;
- schopnost vyjádřit se;
- rozvoj slovní zásoby;
- kultivace slovního i mimoslovního projevu;
- uplatnění se v kolektivu;
- schopnost objektivního hodnocení každého člena;
- význam a podstata tolerance, empatie a vzájemné úcty;
- základní lidská práva, práva dítěte;
- vytváření základů právního vědomí;
- vytváření žádoucích hodnot;
- prevence sociálně patologických jevů – šikana, vandalismus, rasismus, gamblerství;
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům;
- rozdíly v prožívání, myšlení a v jednání;
- podobnost a odlišnost lidí;
- poznávání, jak se lidé sdružují;
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a jiné morální kvality;
- posilování pozitivního myšlení;
- řešení různých situací;
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování;
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů.

4. 3. 1 Lidé a čas

- plánování správného režimu dne a jeho dodržování;
- úcta k času druhých;
- vést k smysluplnému využívání volného času;
- poznávání a respektování našich tradic a zvyků, kulturního a historického dědictví

4. 3. 2 Člověk a příroda

- seznamování s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody;
- vést k ochraně přírody;
- proměny přírody, roční období;
- citlivý a citový vztah ke všemu živému;
- činnost člověka v přírodě;
- likvidace a třídění odpadu;
- péče o pokojové rostliny.

4. 3. 3 Člověk a jeho zdraví

- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim;
- dodržování osobní hygieny;
- pojmenovat a uplatňovat zdravý životní styl;
- poznávat sebe sama;
- vyrovnávání se s nedostatky, neúspěchy, stresem;
- rozvíjet temperament, hodnoty, postoje;
- výchova k zodpovědnosti za svou osobu;
- výchova k zodpovědnosti za své zdraví;
- získat ponaučení o zdraví a nemocech;
- seznámení se základy první pomoci;
- bezpečné chování v silničním provozu;
- posilování tělesné zdatnosti – rychlost, vytrvalost, koordinace pohybu;
- seznamování s hrami různého zaměření a netradičními aktivitami;
- způsoby relaxace – pasivní x aktivní;
- duševní zdraví;
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby;
- poznávat a rozvíjet používání našich smyslů;
- prevence sociálně patologických jevů – kouření, alkohol, drogy, násilné chování.

4. 3. 4 Umění a kultura

- kulturní život;
- rozvíjet dramaturgii;
- předvést pantomimu, mimiku obličeje;
- využívat taneční hry se zpěvem;
- poznávat uměleckou a výtvarnou tvorbu;
- poznávat a používat nové výtvarné techniky a prostředky;
- podněcovat estetické cítění;
- hra na jednoduché hudební nástroje;
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky;
- dosahovat tohoto cíle specifickými, od školního vyučování odlišnými prostředky.

4. 3. 5 Člověk a svět práce

- práce se stavebními;
- vést ke správnému používání pracovních pomůcek a nástrojů;
- dodržování pravidel bezpečnosti práce;
- seznamovat s vlastnostmi materiálu.

4. 4 Rozvíjené klíčové kompetence

4. 4. 1 Kompetence k učení

- dokončí započatou práci;
- využívá vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení;
- umí zdokonalit své výkony;
- pracuje s obecně užívanými termíny, symboly a znaky;
- klade si otázky a hledá odpovědi;
- získané vědomosti dává do souvislostí;
- vědomosti uplatňuje v praxi;
- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- v projektech propojuje matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.

4. 4. 2 Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí problém;
- rozlišuje správná a chybná řešení;
- všímá si dění a problémů;
- hledá nová řešení;
- snaží se řešit sám nebo ve spolupráci krizové situace;
- nenechá se odradit případným nezdarem;

- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- nebojí se s problémem svěřit osobě blízké;
- chápe, že vyhýbání se problému není řešení.

4. 4. 3 Kompetence komunikativní

- naslouchá druhým;
- souvislými větami formuluje myšlenky, otázky a odpovědi;
- pracuje ve skupině – schopnost kompromisu;
- obhajuje svůj názor, argumentuje;
- dokáže vyjádřit své pocity (řečí, gestem, mimikou);
- rozvíjí slovní zásobu;
- nepřerušuje hovory druhých lidí;
- zapojuje se a reprezentuje se ve společenském dění (besídky a jiné akce školní družiny);
- rozlišuje kultivovaný projev od neslušných a urážlivých výrazů);

4. 4. 4 Kompetence sociální a interpersonální

- rozpoznává vhodné a nevhodné chování;
- respektuje zájmy jiných;
- je odpovědný za své chování;
- vnímá a dokáže se postavit proti nespravedlnosti, agresivitě a šikaně;
- je tolerantní k odlišnostem jiných;
- dokáže si poradit nebo požádat o pomoc;
- snaží se vyrovnat s neúspěchy a nedostatky;
- účinně spolupracuje ve skupině;
- svým chováním přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů;
- spolupráci vnímá pozitivně.

4. 4. 5 Kompetence činností a občanské

- uvědomuje si a uplatňuje svá práva a plní si své povinnosti;
- poznává a respektuje naše tradice;
- chová se zodpovědně k sobě i druhým;
- osvojuje si zásady zdravého životního stylu;
- poskytne dle svých možností účinnou pomoc.

4. 4. 6 Kompetence k trávení volného času

- umí si vybrat vhodnou zájmovou činnost;
- dokáže se zapojit a uplatnit v kolektivu;
- své zájmy rozvíjí v individuálních a skupinových činnostech;
- projevuje zájem o kulturu a tvořivost;
- uvědomuje si, v čem vyniká;
- volný čas tráví jak aktivní tak i pasivní činností;
- zajímá se o novinky v oblasti trávení volného času;
- ctí pravidlo „Kdo si hraje, nezlobí!“.

4. 5 Průřezová témata

Prolínají výchovně vzdělávacím procesem prostřednictvím tematických okruhů.

4. 5. 1 Osobnostní a sociální výchova

- osobnostní rozvoj;
- sociální rozvoj;
- morální rozvoj.

4. 5. 2 Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola;
- občan, občanská společnost a stát;
- formy participace občanů v politickém životě;
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

4. 5. 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá;
- objevujeme Evropu a svět;
- jsme Evropané.

4. 5. 4 Multikulturní výchova

- kulturní diference;
- lidské vztahy;
- etnický původ;
- multikulturalita;
- princip sociálního smíru a solidarity.

4. 5. 5 Environmentální výchova

- ekosystémy;
- základní podmínky života;
- lidské aktivity a životní prostředí;
- vztah člověka k prostředí.

4. 5. 6 Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení;
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality;
- fa vliv médií ve společnosti;
- tvorba mediálních sdělení;
- práce v realizačním týmu.

4. 6 Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Školní družina se od II. pololetí školního roku 2018/2019 stala bezbariérovou díky projektu “Bezbariérovost ZŠ Odry, Komenského 6 a modernizace dvou odborných učeben” financovaného ESF.

Žákem se specifickými vzdělávacími potřebami je žák, který k uplatnění svých vzdělávacích možností potřebuje podpůrná opatření., která se člení do pěti stupňů. I v případě zájmového vzdělávání mají tito žáci právo na jejich bezplatné poskytování. Organizace a zapojení žáka se specifickými vzdělávacími potřebami do aktivit zájmového vzdělávání ve ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Komunikací se školským poradenským zařízením je pověřeno školní poradenské pracoviště naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem, metodikem prevence, speciálním pedagogem a školním psychologem.

Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- vycházíme z obtíží žáka ve vzdělávání;
- respektujeme specifika žáka;
- v případě potřeby zajistíme speciální a kompenzační pomůcky;
- spolupráce při tvorbě IVP;
- přítomnost asistenta pedagoga.

4. 7 Podmínky vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný žák vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaný žák je žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Při způsobu vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vycházíme především z principu nejlepšího zájmu dítěte. Snažíme se co nejvíce stimulovat potenciál žáka s ohledem na jeho individuální možnosti, včetně různých druhů nadání.

Organizace a podmínky zapojení nadaných a mimořádně nadaných žáků do aktivit zájmového vzdělávání ve ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Komunikací se školským poradenským zařízením je pověřeno školské poradenské pracoviště naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem, metodikem prevence, speciálním pedagogem a školním psychologem.

Specifické pedagogické cíle pro děti nadané a mimořádně nadané:

- spolupráce při tvorbě IVP a PLPP v oblasti zájmového vzdělávání
- doplňkové aktivity v oblasti jejich nadání a zájmů.

4. 8 SWOT analýza školní družiny

4. 8. 1 Silné stránky

- vlastní prostory účelově vybavené;
- kvalitní výpočetní technika;
- kvalitní vzdělávací a výchovný program;
- provozní doba;
- tolerance vychovatelů a jejich schopnost empatie;
- možnost využití všech prostor školy;
- návštěvnost;
- spolupráce Centrem volného času Odry, s Dělnickým domem, s Domovem důchodců, ostatními školními družinami;
- sebevzdělávání vychovatelů;
- různorodý dětský kolektiv.

4. 8. 2 Slabé stránky

- odchody dojíždějících dětí;
- odchody dětí do kroužků mimo školu.

4. 8. 3 Příležitosti

- projekty;
- charitativní akce;
- zlepšení obrazu školy u dětí a rodičů;
- pozitivní hodnocení u vedení školy, ostatních školních družin;
- vzájemná spolupráce všech součástí školy;

4. 8. 4 Hrozby

- nezaměstnanost zákonných zástupců;
- vzrůstající agresivita, šikana a sociálně patologické jevy.

4. 9 Hodnocení školní družiny – evaluace a autoevaluace

- zhodnocení a úprava SWOT analýzy;
- rozbor pedagogické dokumentace;
- vyhodnocení dílčích programů jednotlivých oddělení, projektů;
- analýza vlastní pedagogické činnosti;
- vyhodnocení podmínek k činnosti;
- rozhovor s dětmi, rodiči (dotazník);
rozbor příčin neúspěchu.